

ВИКОРИСТАННЯ ЛІЗИНГУ НА АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

В сучасних умовах стан автотранспортних підприємств України є складним. Проблеми фінансування, незадовільного технічного стану, значного фізичного та морального зносу основних фондів – неповний перелік труднощів підприємств на шляху до відповідності європейським стандартам.

Автопарки українських перевізників збідніли через відсутність власного виробництва автобусів та через високі ставки ввізного мита (20% від митної вартості + 20% ПДВ). За статистичними даними Міністерства інфраструктури України, 80% транспортних засобів виготовлені понад 10 років тому. Це відображається на комфортності перевезень та технічних характеристиках, що безпосередньо впливає на отримання прибутку. Незважаючи на це, індекс обсягу перевезень пасажирів транспортом загального користування в Україні збільшився з 70 % у 2015 році до 90% у 2016 році.

Фінансування транспортних підприємств в Україні знаходиться на низькому рівні, а регулювання діючих тарифів державою не надає можливості їх стабільного функціонування. Такий процес унеможливорює оновлення парку рухомого складу за рахунок власних джерел фінансування. Кредитна політика держави в цілому обмежує можливості автотранспортних підприємств отримувати кредити. З точки зору інвестиційної зацікавленості такі підприємства не є привабливими.

Водночас в багатьох країнах світу автотранспортні підприємства адаптувались до нестабільного ринку та широко використовують лізинг. Лізинг – договір, згідно з яким майно, що амортизувалося не менше ніж на 60%, переходить у власність одержувача лізингу або викуповується за залишковою вартістю. Охарактеризувати лізинг можна як складну фінансово-кредитну процедуру, що є формою оренди машин та устаткування, способом фінансування інвестицій і кредитування підприємств. Це своєрідний кредит, що надається в товарній формі.

Завдяки лізингу відбувається процедура оновлення транспортного парку, підвищення ефективності та конкурентоспроможності транспортних послуг автотранспортного підприємства. Основною перевагою лізингу є те, що сума сплати за лізинг покриває витрати лізингодавця та гарантує йому прибуток у вигляді комісійних.

Лізинг в автотранспортних підприємствах має ряд переваг над отриманням кредиту. В першу чергу, власником транспортного засобу є лізингова компанія. Цей факт впливає на відсутність необхідності реєстрації автогосподарства та його ведення. Умови лізингу дозволяють офіційно не бути власником, але мати права на експлуатацію автомобіля.

При отриманні об'єкта лізингу в користування, підприємство отримує податковий кредит з ПДВ на всю вартість об'єкта. Також при фінансовому лізингу автомобіль знаходиться на балансі підприємства, що дозволяє відносити

амортизацію на валові витрати, зменшуючи податок на прибуток. Розмір комісії відноситься до валових витрат. Для фізичних і юридичних осіб лізинг – це не лише отримання грошей для купівлі транспортного засобу, а й сервісні послуги, що пов'язані з його придбанням.

Незважаючи на переваги лізингу, в Україні існують проблеми, що блокують розвиток лізингових відносин в державі. По-перше, відсутність перспектив лізингу на загальнодержавному рівні, що обумовлено недосконалою системою оподаткування лізингових операцій. По-друге, низький попит на товари внутрішньодержавного виробництва. По-третє, недосконалість нотаріальної реєстрації контрактів лізингу і слабка державна підтримка, в свою чергу, також відобразилися на стані лізингового ринку.

Лізинг та його багатофункціональність можна трактувати як фінансовий інструмент. Такі інструменти визначають перспективи розвитку національної економіки України. Зокрема на ринках:

- транспортних засобів. Лізинг дозволяє підвищити реалізацію транспортних засобів їх виробникам, адже виступає інструментом фінансування потенційних покупців – автотранспортних підприємств;

- транспортних послуг. Лізинг дозволяє підвищити ефективність процесу оновлення складу транспортного парку автотранспортного підприємства, що в кінцевому рахунку підвищить ефективність надання транспортних послуг та результативність діяльності підприємства в цілому;

- фінансових послуг. Лізинг є фінансовим інструментом, який дозволяє активізувати фінансові потоки між банками та небанківськими фінансовими інститутами, адже фінансування лізингових угод може бути різноманітним. Крім того, лізинг є найменш ризикованим фінансовим інструментом.

На світовому ринку лізингу лідерські позиції посідає США. Лізинг країни має консолідований характер. Стрімке зростання та високий рівень розвитку лізингу забезпечило введення податкових пільг на стадії зародження системи в цілому. Законодавче регулювання системи лізингу здійснюється за допомогою Управління внутрішніх доходів міністерства фінансів США.

Ринок лізингу США за останнє десятиліття збільшився до найвищої стадії розвитку – стадія зрілості лізингового ринку. Вона характеризується нижчими нормами прибутку, що змушують лізингодавців замість збільшення обсягів продажу збільшити власну операційну ефективність.

Підсумовуючи вищезазначене, визначено, що лізинг – пріоритетний інструмент оновлення транспортного парку автотранспортних підприємств. Перевагою лізингу для автотранспортних компаній є можливість експлуатації транспортного засобу необхідного типу і перевізного обсягу без одноразової повної сплати його вартості. Це дозволяє відновити та розширити парк транспортних засобів автотранспортного підприємства без великих одноразових фінансових витрат.